

32009D0543

14.7.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 181/27

**ODLUKA KOMISIJE****od 13. kolovoza 2008.****o uspostavi ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za vanjske boje i lakove***(priopćena pod brojem dokumenta C(2008) 4452)***(Tekst značajan za EGP)****(2009/543/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

- (5) Mjere predviđene ovom Odlukom temelje se na nacrtu kriterija koji je izradio Odbor Europske unije za znak za okoliš, osnovan u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 1980/2000.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

- (6) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog na temelju članka 17. Uredbe (EZ) br. 1980/2000,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1980/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o revidiranom sustavu za dodjelu znaka za okoliš Zajednice <sup>(1)</sup>, a posebno njezin članak 6. stavak 1. drugi podstavak,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

budući da:

**Članak 1.**

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000 znak za okoliš Zajednice može se dodijeliti proizvodu koji ima takve karakteristike da može u znatnoj mjeri doprinijeti poboljšanjima u vezi s ključnim okolišnim aspektima.
- (2) Uredbom (EZ) br. 1980/2000 predviđa se da se posebni kriteriji za znak za okoliš moraju utvrditi prema skupinama proizvoda.
- (3) Primjereno je donijeti novu odluku o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za vanjske boje i lakove.
- (4) Ekološki kriteriji, kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere trebaju važiti tijekom razdoblja od četiri godine.

1. Skupina proizvoda „vanjske boje i lakovi” obuhvaća vanjske dekorativne i zaštitne boje i lakove, lazurne premaze za drvo i srodne proizvode namijenjene za objekte i vanjski namještaj, podove i ograde u skladu sa stavkom 2., namijenjene neprofesionalnim i profesionalnim korisnicima, koji su prije svega razvijeni za vanjsku primjenu i kao takvi se prodaju.

Ova skupina proizvoda između ostalog obuhvaća premaze i boje za podove; proizvode koje na zahtjev neprofesionalnih ili profesionalnih uređivača prostora nijansira distributer; sustave za nijansiranje; dekorativne boje u obliku tekućine ili paste koje proizvođač može unaprijed podesiti, nijansirati ili pripremiti, kako bi bile u skladu s potrebama potrošača, uključujući lazurne premaze za drvo i obloge, premaze za zidove i završne premaze za metal (isključujući antikorozivne završne i temeljne premaze) kao i temeljne premaze (i potpremaze) takvih sustava proizvoda.

2. „Boja” znači pigmentirani materijal za premazivanje u obliku tekućine ili paste ili praha, koji po nanošenju na podlogu formira neproziran film koji ima zaštitna, dekorativna ili posebna tehnička svojstva.

<sup>(1)</sup> SL L 237, 21.9.2000., str. 1.

„Lak” znači proziran materijal za premazivanje koji po nanošenju na podlogu formira tvrdi proziran film koji ima zaštitna, dekorativna ili posebna tehnička svojstva.

Nakon nanošenja se boja ili lak posuši i formira tvrdi, prijanjajući, zaštitni sloj.

Dekorativne boje i lakovi su boje i lakovi koji se primjenjuju za dekoraciju i zaštitu objekata, njihovih ukrasa i opreme, kao i za vanjski namještaj, podove i ograde. Nanose se na licu mjesta. Njihova je funkcija dekorativna ali istovremeno imaju i zaštitnu ulogu.

Lazurni premazi za drvo (lazure) su premazi koji stvaraju proziran ili poluproziran film za dekoraciju ili zaštitu drveta od atmosferskog starenja, što omogućuje njegovo lako održavanje.

Zidni premazi su premazi koji stvaraju dekorativno-zaštitni film i koriste se za beton, opeku (koja se može bojiti), betonske blokove, žbuku, kalcijev silikat ili beton ojačan vlaknima. U načelu su predviđeni za vanjsku primjenu, ali se isto tako mogu koristiti unutra ili na lučnim svodovima i balkonskim stropovima.

„Sustav za nijansiranje” je metoda pripreme boja miješanjem „osnove” s bojama za nijansiranje.

3. U tu skupinu proizvoda nisu uključeni sljedeći proizvodi:

- (a) antikorozivni premazi;
- (b) premazi protiv obrastanja;
- (c) premazi za zaštitu drva;
- (d) premazi za posebne industrijske i profesionalne namjene, uključujući visoko otporne premaze;
- (e) svi proizvodi koji su razvijeni prvenstveno za unutarnju uporabu i kao takvi se prodaju.

#### Članak 2.

1. Da bi im bio dodijeljen znak za okoliš Zajednice u skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000 i u skladu sa stavcima 2. i 3. ovog članka, boje i lakovi moraju potpadati pod skupinu

proizvoda „vanjske boje i lakovi” kako je definirano u članku 1. i moraju ispunjavati ekološke kriterije navedene u Prilogu ovoj Odluci.

2. Dvokomponentni premazi za posebne konačne namjene ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) obje komponente premaza moraju svaka zasebno ispunjavati ekološke kriterije navedene u Prilogu (uz izuzetak kriterija za hlapive organske spojeve);
- (b) uz njih treba priložiti informacije koje pojašnjavaju da se pojedinačne komponente ne smiju koristiti zasebno niti miješati s drugim proizvodima;
- (c) međutim, konačni proizvod spreman za uporabu isto tako mora ispunjavati ekološke kriterije, uključujući kriterij za hlapive organske spojeve (HOS).

3. Premazi koji se prodaju i za unutarnju i za vanjsku primjenu moraju ispunjavati kriterije navedene u ovoj Odluci za vanjske boje i lakove i kriterije navedene u Odluci Komisije 2009/544/EZ <sup>(1)</sup> za unutarnje boje i lakove.

#### Članak 3.

Ekološki kriteriji za skupinu proizvoda „vanjske boje i lakovi” kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere važe četiri godine od dana stupanja ove Odluke na snagu.

#### Članak 4.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „vanjske boje i lakovi” dodijeljen je kodni broj „33”.

#### Članak 5.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. kolovoza 2008.

Za Komisiju

Olli REHN

Član Komisije

<sup>(1)</sup> SL L 181, 14.7.2009., str. 39.

## PRILOG

## A. OKVIR

**Ciljevi kriterija**

Ovi kriteriji posebno imaju za cilj:

- učinkovitu uporabu proizvoda i svođenje otpada na minimum,
- smanjivanje okolišnih i drugih rizika (kao što je troposferski ozon) smanjivanjem emisija otapala,
- smanjivanje ispuštanja toksičnih i drugih onečišćujućih tvari u vode. Kriteriji su utvrđeni na razinama koje promiču označivanje vanjskih boja i lakova koji imaju manji utjecaj na okoliš.

**Zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere**

Posebni zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere navedeni su u sklopu svakog kriterija.

Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izvještaje, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju kriterija, podrazumijeva se da oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih dobavljača i/ili njihovih dobavljača, itd., ovisno o slučaju.

Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svaki kriterij mogu koristiti i druge metode ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zahtijevati prateću dokumentaciju i provoditi nezavisne provjere.

Nadležnim se tijelima preporučuje da pri ocjenjivanju zahtjeva i praćenju sukladnosti s kriterijima uzimaju u obzir primjenu priznatih sustava za upravljanje okolišem, kao što su EMAS ili EN ISO14001 (Napomena: primjena takvih sustava upravljanja nije obvezna).

Ako se u kriterijima navode sastojci, to uključuje tvari i pripravke. Definicije „tvari” i „pripravaka” dane su u Uredbi REACH (Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup>).

Za sve ulazne tvari koje koristi, podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu treba dostaviti točnu formulaciju proizvoda. Treba navesti sve tvari, uključujući nečistoće, koje se javlja u koncentracijama iznad 0,01 % (m/m), osim ako je drugdje u kriterijima navedena niža koncentracija.

**B. EKOLOŠKI KRITERIJI**

Svi kriteriji osim kriterija 3., koji se odnosi na ograničenja za hlapive organske spojeve (HOS), primjenjuju se na boje ili lakove u pakiranju. U skladu s Direktivom 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(2)</sup> ograničenja za hlapive organske spojeve (HOS) odnose se na gotove proizvode spremne za uporabu, pa maksimalni sadržaj hlapivih organskih spojeva (HOS) treba izračunati na temelju svih preporučenih dodataka kao što su koloranti i/ili razrjeđivači. Za taj se izračun od dobavljača sirovina zahtijeva dostava podataka o sadržaju suhe tvari, sadržaju hlapivih organskih spojeva (HOS) i gustoći proizvoda.

<sup>(1)</sup> SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

<sup>(2)</sup> SL L 143, 30.4.2004., str. 87.

Kriteriji 1. i 2. odnose se samo na bijele i svijetle boje (uključujući završne premaze, temeljne premaze, predzavršne premaze, i/ili međupremaze).

Kod sustava za nijansiranje kriteriji 1. i 2. primjenjuju se samo na bijelu osnovu (osnovu koja sadrži najviše  $\text{TiO}_2$ ). U slučajevima kada bijela osnova ne može ispuniti zahtjev za najmanje  $8 \text{ m}^2$  po litri uz pokrivnu moć od 98 % u skladu s kriterijem 7.(a), ovaj se kriterij ispunjava postupkom nijansiranja pri čemu se dobije standardna boja RAL 9010.

Kriteriji 1. i 2. ne odnose se na prozirne premaze.

### 1. Bijeli pigmenti

**Sadržaj bijelih pigmenta** (bijeli anorganski pigmenti s refraktornim indeksom višim od 1,8): boje sadrže manje od 38 g bijelog pigmenta na  $\text{m}^2$  suhog filma, uz neprozirnost od 98 %. Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na lakove i lazurne premaze za drvo.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o nekorištenju ili dokumentaciju u kojoj je naveden sadržaj bijelog pigmenta i razmazivost, zajedno s detaljnim izračunom koji dokazuje da je ovaj kriterij ispunjen.

### 2. Titanov dioksid

**Titanov dioksid:** Emitirane i ispuštene količine otpada nastalog u proizvodnji bilo kojeg pigmenta titanovog dioksida ne smiju (kako je utvrđeno na temelju Referentnog dokumenta o najboljoj raspoloživoj tehnologiji za proizvodnju anorganskih kemikalija u velikim količinama (BREF) (kolovoz 2007.)) prekoračiti sljedeće:

- emisije  $\text{SO}_x$  (izraženog kao  $\text{SO}_2$ ): 266 mg na  $\text{m}^2$  suhog filma (neprozirnost od 98 %),
- otpadni sulfati: 19 mg na  $\text{m}^2$  suhog filma (neprozirnost od 98 %),
- otpadni kloridi: 3,9, 6,8 odnosno 12,5 g na  $\text{m}^2$  suhog filma (neprozirnost od 98 %) za prirodni rutil, sintetski rutil i šljaku.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o nekorištenju ili popratnu dokumentaciju u kojoj su navedene razine emisija, odnosno količine ispuštenog otpada za te parametre, sadržaj titan dioksida u proizvodu, razmazivost, kao i detaljni izračun koji dokazuje ispunjavanje ovog kriterija.

### 3. Hlapivi organski spojevi (HOS)

Sadržaj hlapivih organskih spojeva (HOS) ne smije prekoračiti:

Klasifikacija proizvoda (Direktiva 2004/42/EZ)	Granične vrijednosti sadržaja HOS (g/l uključujući vodu)
Premazi za vanjske zidove od mineralnih supstrata	40
Vanjske ukrasne i zaštitne boje za drvo i metal, uključujući potpremaže	90
Vanjski ukrasni lakovi i lazure, uključujući neprozirne lazure	90
Vanjske tankoslojne lazure	75
Temeljni premazi (za vanjsku uporabu)	15
Vezujući temeljni premazi (za vanjsku uporabu)	15
Jednokomponentni funkcionalni premazi	100
Dvokomponentni funkcionalni premazi s reaktivnim djelovanjem za posebnu konačnu primjenu, npr. za podove	100

U ovom kontekstu hlapivi organski spojevi (HOS) jesu svi organski spojevi koji pri standardnom tlaku od 101,3 kPa imaju početno vrelište niže od ili jednako 250 °C, kako je definirano u Direktivi 2004/42/EZ. Za utvrđivanje ograničenja za hlapive organske spojeve (HOS) koriste se potkategorije za boje i lakove iz Direktive. Tu su prikazane samo kategorije za vanjske premaze.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem. Za sve proizvode podnositelj zahtjeva navodi sadržaj hlapivih organskih spojeva (HOS).

#### 4. Hlapivi aromatski ugljikovodici (eng. volatile aromatic hydrocarbons – (VAH))

Hlapivi aromatski ugljikovodici ne dodaju se izravno u proizvod prije ili tijekom nijansiranja (gdje je primjenjivo); međutim, sastojci koji sadrže hlapive aromatske ugljikovodike mogu se dodavati u tolikoj mjeri da njihov sadržaj u konačnom proizvodu ne prelazi 0,1 % (m/m).

U ovom kontekstu „hlapivi aromatski ugljikovodici” jesu svi organski spojevi, kako su definirani u Direktivi 2004/42/EZ, koji pri standardnom tlaku od 101,3 kPa imaju početno vrelište niže od ili jednako 250 °C i koji u svojoj razvijenoj strukturnoj formuli imaju najmanje jednu aromatsku jezgru.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem navodeći da hlapivi aromatski ugljikovodici nisu dodani osim u sklopu gotovih sastojaka i, prema potrebi, izjave dobavljača tih sastojaka kojima potvrđuju sadržaj hlapivih aromatskih ugljikovodika u njima.

#### 5. Teški metali

Sljedeći teški metali ili njihovi spojevi ne smiju se koristiti kao sastojci u proizvodima ili sredstvima za nijansiranje (gdje je primjenjivo) (kao tvar ili kao dio bilo kojeg korištenog pripravka): kadmij, olovo, krom VI, živa, arsen, barij (osim barijevog sulfata), selen, antimon.

Ni kobalt se ne smije dodavati kao sastojak, uz izuzetak kobaltnih soli koje se koriste kao sikativ u alkidnim bojama. One se mogu koristiti do koncentracije koja ne prelazi 0,05 % (m/m) u konačnom proizvodu, izmjereno kao metalni kobalt. Kobalt u pigmentu također se izuzima od ovog zahtjeva.

Sastojci smiju sadržavati samo tragove tih metala, do 0,01 % (m/m), koji potječu iz nečistoća u sirovinama.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem kao i izjave dobavljača sastojaka (prema potrebi).

#### 6. Opasne tvari

- (a) **Proizvod:** Proizvod se prije ili nakon nijansiranja (gdje je primjenjivo) ne razvrstava kao vrlo otrovan, otrovan, opasan za okoliš, karcinogen, reproduktivno toksičan, štetan, nagrizajući, mutagen ili nadražujući (samo ako je tome uzrok prisutnost sastojaka označenih s R43) u skladu s Direktivom 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(3)</sup>.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem zajedno sa sigurnosno-tehničkim listom u skladu sa zahtjevima iz Priloga II. Uredbi REACH.

- (b) **Sastojci (vrlo otrovni, otrovni, karcinogeni, mutageni, reproduktivno toksični):** Ne smiju se koristiti nikakvi sastojci, uključujući one za nijansiranje (gdje je primjenjivo), kojima je u vrijeme primjene dodijeljena ili mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja (ili njihovih kombinacija):

— R23 (otrovno ako se udiše),

<sup>(3)</sup> SL L 200, 30.7.1999., str. 1.

- R24 (otrovno u dodiru s kožom),
- R25 (otrovno ako se proguta),
- R26 (vrlo otrovno ako se udiše),
- R27 (vrlo otrovno u dodiru s kožom),
- R28 (vrlo otrovno ako se proguta),
- R33 (opasnost od učinka nakupljanja),
- R39 (opasnost od vrlo teških neprolaznih oštećenja),
- R40 (ograničena saznanja o karcinogenim učincima),
- R42 (udisanje može izazvati preosjetljivost),
- R45 (može izazvati rak),
- R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja),
- R48 (opasnost od teških oštećenja zdravlja pri duljem izlaganju),
- R49 (može izazvati rak ako se udiše),
- R60 (može smanjiti plodnost),
- R61 (može štetno djelovati na plod),
- R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti),
- R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod),
- R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako su utvrđeni u Direktivi Vijeća 67/548/EEZ <sup>(4)</sup> i njezinim kasnijim izmjenama. Aktivni sastojci koji se u formuli koriste kao konzervansi i kojima je dodijeljena bilo koja od oznaka upozorenja R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39 R40 ili R48 (ili kombinacija tih oznaka) mogu se koristiti do granice od 0,1 % (m/m) ukupne formulacije boje.

<sup>(4)</sup> SL 196, 16.8.1967., str. 1.

Alternativno se može uzeti u obzir globalno harmonizirani sustav razvrstavanja (GHS) <sup>(5)</sup>. U tom se slučaju ne smiju koristiti sastojci (ili njihove kombinacije), uključujući one za nijansiranje (gdje je primjenjivo), razvrstani u sljedeće kategorije:

- Akutna toksičnost(oralna) – kategorija I., II., III.,
- Akutna toksičnost(dermalna) – kategorija I., II., III.,
- Akutna toksičnost(inhalacijska) – kategorija I., II., III.,
- Preosjetljivost udisanjem – kategorija I.,
- Mutagene tvari – kategorija I., II.,
- Karcinogene tvari – kategorija I., II.,
- Reproduktivno toksične tvari – kategorija I., II.,
- Specifična toksičnost za ciljane organe (jednokratno izlaganje) – kategorija I., II.,
- Specifična toksičnost za ciljane organe (ponavljano izlaganje) – kategorija I., II.,

kako je utvrđeno u ST/SG/AC.10/30 <sup>(6)</sup> i revidirano u ST/SG/AC.10/34/Add.3 o globalno harmoniziranom sustavu razvrstavanja i označivanja kemikalija. Aktivni sastojci koji se u formuli koriste kao konzervansi i kojima je dodijeljena bilo koja od sljedećih kategorija GHS-a, mogu se međutim koristiti do granične vrijednosti od 0,1 % (m/m) ukupne formulacije boje:

- Akutna toksičnost (oralna, dermalna, inhalacijska)– kategorija I., II., III. (samo oralna i dermalna),
- Specifična toksičnost za ciljane organe (jednokratno i/ili ponavljano izlaganje) – kategorija I., II. (ili njihova kombinacija),
- Karcinogenost – kategorija II.

Etil metil ketoksim može se koristiti u alkidnim bojama do granične vrijednosti od 0,3 % (m/m).

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem zajedno sa sigurnosno tehničkim listom u skladu sa zahtjevima iz Priloga II. Uredbi REACH.

- (c) **Sastojci (opasni za okoliš):** Ni jedan sastojak ne smije prekoračiti 2 % (m/m), uključujući one za nijansiranje (gdje je primjenjivo), kojem je u vrijeme primjene dodijeljena ili bi mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja:

- N R50 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi),

<sup>(5)</sup> 27. lipnja 2007. Europska je komisija donijela „Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjese i o izmjeni Direktive 67/548/EEZ i Uredbe (EZ) br. 1907/2006“, (COM(2007) 355 konačno). Daljnje informacije vezane za preklapanje postojećeg sustava i GHS-a potražite u Prilogu VII. svesku III. donesenog prijedloga: [http://ec.europa.eu/enterprise/reach/docs/ghs/ghs\\_prop\\_vol\\_iii\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/reach/docs/ghs/ghs_prop_vol_iii_en.pdf).

<sup>(6)</sup> Odbor stručnjaka Ujedinjenih naroda za prijevoz opasnih roba i za globalno usklađeni sustav razvrstavanja i označivanja kemikalija: <http://www.unece.org/trans/main/dgdb/dgcomm/ac10rep.html>.

- N R50/53 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- N R51/53 (otrovno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- N R52/53 (štetno za organizme koji žive u vodi, može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- R51 (otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R52 (štetno za organizme koji žive u vodi),
- R53 (može dugotrajno štetno djelovati u vodi),

kako je utvrđeno u Direktivi 67/548/EEZ ili Direktivi 1999/45/EZ.

Alternativno se može uzeti u obzir globalno harmonizirani sustav razvrstavanja (GHS) <sup>(7)</sup>. U tom slučaju ni jedan sastojak ne smije prekoračiti 2 % (m/m), uključujući one za nijansiranje (gdje je primjenjivo), kojem je u vrijeme primjene dodijeljena ili bi mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih kategorija:

Kategorije toksičnosti za vodeni okoliš (i njihove kombinacije):

- Akutna I, II, III.,
- Kronična I, II, III, IV.,

kako je utvrđeno u ST/SG/AC.10/30 i revidirano u ST/SG/AC.10/34/Add.3 o globalno harmoniziranom sustavu razvrstavanja i označavanja kemikalija.

U svakom slučaju, ukupan zbroj svih sastojaka kojima je u vrijeme primjene dodijeljena ili bi mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja (ili njihovih kombinacija) ili kategorija GHS-a, ne smije prekoračiti 4 % (m/m):

Ovaj se zahtjev ne odnosi na amonijak niti na amonijev akil.

Ovaj zahtjev ne utječe na obvezu ispunjavanja zahtjeva utvrđenog u kriteriju 6.(a) gore.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem, zajedno s popisom sastojaka i sigurnosno-tehničkim listom u skladu sa zahtjevima iz Priloga II. Uredbi REACH.

- (d) **Alkilfenoletoksilati (eng. Alkylphenoethoxylates – APEO):** Alkilfenol etoksilati se ne smiju koristiti u proizvodu prije ili tijekom nijansiranja (gdje je primjenjivo).

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem.

<sup>(7)</sup> Vidjeti bilješku 5.



- (e) **Spojevi izotiazolinona:** Sadržaj spojeva izotiazolinona u proizvodu ne smije premašiti 0,05 % (m/m) prije ili nakon nijansiranja (gdje je primjenjivo). Za premaze za drvo spojevi izotiazolinona ne smiju prkoračiti 0,2 % (m/m). Isto tako sadržaj mješavine 5-kloro-2-metil-2H-izotiazol-3-ona (EZ br. 247-500-7) i 2-metil-2H-izotiazol-3-ona (EZ br. 220-239-6) (3:1) ne smije prekoračiti 0,0015 % (m/m).

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem, navodeći količine (ako su korišteni).

- (f) U proizvodu nisu dozvoljeni perfluorirani alkilni sulfonati (eng. perfluorinated alkyl sulfonates – PFAS), perfluorirane karboksilne kiseline (eng. perfluorinated carboxylic acids – PFCA), uključujući perfluorooktansku kiselinu (eng. perfluorooctanoic acid PFOA) i srodne tvari navedene u OECD-ovim „Preliminarnim popisima spojeva perfluorooktan-sulfonat (eng. perfluorooctane sulfonate – PFOS), perfluoroalkil-sulfonat (eng. perfluoroalkyl sulfonate – PFAS), perfluorooktanska kiselina (eng. perfluorooctanoic acid – PFOA), perfluokarboksilna kiselina (eng. perfluorocarboxylic acids – PFCA), srodnih spojeva i kemikalija koji se mogu razgraditi na PFCA (kako su revidirani 2007.)“. OECD-ov popis dan je u prilogu ovom dokumentu o kriterijima.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem.

- (g) **Formaldehid:** Slobodni formaldehidi ne smiju se dodavati. Donori formaldehida smiju se dodavati samo u količinama koje osiguravaju da konačni ukupan sadržaj slobodnog formaldehida nakon nijansiranja (gdje je primjenjivo) ne premašuje 0,001 % (m/m).

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem. Osim toga podnositelj zahtjeva dostavlja rezultate ispitivanja koja su proveli dobavljači sirovina primjenjujući ispitnu metodu VdL-RL 03 (VdL smjernica 03) „Koncentracija formaldehida u limenci utvrđena metodom acetyl-aceton“ i izračune u kojima se podaci iz tih ispitivanja povezuju s konačnim proizvodom kako bi se pokazalo da konačna maksimalna moguća koncentracija formaldehida iz tvari koje ga oslobađaju nije više od 0,001 % (m/m). Alternativno se formaldehid koji potječe od donora formaldehida može mjeriti u konačnom proizvodu metodom tekućinske kromatografije visoke djelotvornosti, pri čemu se primjenjuje nacionalni standard ili validirana metoda kako je opisana u normi ISO/IEC 17025.

- (h) **Halogenirana organska otapala:** Bez obzira na kriterije 6.a, 6.b i 6.c, u proizvodu se prije ili tijekom nijansiranja (gdje je primjenjivo) koriste samo halogenirani spojevi koji su u vrijeme primjene već bili ocijenjeni u pogledu rizika i nisu bili svrstani među one s oznakama upozorenja (ili njihovim kombinacijama) R26/27, R45, R48/20/22, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53 i R59 u skladu s direktivama 67/548/EEZ i 1999/45/EZ.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem.

- (i) **Ftalati:** Bez obzira na kriterije 6.a, 6.b i 6.c, u proizvodu se prije ili tijekom nijansiranja (gdje je primjenjivo) koriste samo ftalati koji su u vrijeme primjene već bili ocijenjeni u pogledu rizika i nisu bili svrstani među one s oznakama upozorenja (ili njihovim kombinacijama) R60, R61, R62, R50, R51, R52, R53, R50/53, R51/53, R52/53 u skladu s Direktivom 67/548/EEZ i njezinim izmjenama. Osim toga, u proizvodu nisu dozvoljeni DNOP (di-n-oktil ftalat), DINP (di-izononil ftalat) i DIDP (di-izodecil ftalat).

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim kriterijem.

## 7. Prikladnost za uporabu

- (a) **Razmazivost:** Bijele i svijetle boje (uključujući završne premaze, temeljne premaze, predzavršne premaze i/ili međupremaze) imaju razmazivost od najmanje 6 m<sup>2</sup> po litri proizvoda (uz pokrivnu moć od 98 %).

Kod sustava za nijansiranje ovaj se kriterij primjenjuje samo na bijelu podlogu (podloga koja sadrži najviše TiO<sub>2</sub>). U slučaju da bijela podloga ne može ispuniti zahtjev u pogledu razmazivosti od najmanje 6 m<sup>2</sup> po litri uz pokrivnu moć od 98 %, taj se kriterij ispunjava postupkom nijansiranja bijele podloge pri čemu se dobije standardna boja RAL 9010. Za sve ostale podloge koje se koriste za proizvodnju nijansiranih proizvoda – podloge koje u pravilu sadrže manje TiO<sub>2</sub> i koje ne mogu ispuniti zahtjev u pogledu razmazivosti od najmanje 6 m<sup>2</sup> po litri uz pokrivnu moć od 98 % - kriterij ne važi. Za boje koje su dio sustava za nijansiranje podnositelj zahtjeva mora krajnjem korisniku na ambalaži i/ili na prodajnim mjestima (eng. point of sale – POS) osigurati uputu o tome koja nijansa ili temeljni premaz/predzavršni premaz (koji po mogućnosti nosi europsku oznaku za okoliš) treba koristiti kao podlogu prije nanošenja tamnije nijanse.

Temeljni premazi s posebnim zaptivnim svojstvima, penetracijskim i vezivnim svojstvima i temeljni premazi posebnih adhezivnih svojstava za aluminijske i galvanizirane površine imaju razmazivost (uz pokrivnu moć od 98 %) od najmanje 6 m<sup>2</sup> po litri proizvoda.

Elastomerne boje imaju razmazivost od najmanje 4 m<sup>2</sup> po litri proizvoda (uz pokrivnu moć od 98 %).

Ovaj se zahtjev ne odnosi na lakove, lazurne premaze za drvo, premaze za podove, boje za podove, potpremaze, druge adhezivne temeljne premaze ili bilo kakve druge prozirne premaze.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju prema metodi ISO6504/1 (Boje i lakovi – utvrđivanje pokrivne moći – 1. dio: Kubelka-Munkova metoda za bijele i svijetle boje) ili 6504/3 (3. dio: određivanje omjera kontrasta (neprozirnosti) svijetlih boja pri fiksnoj razmazivosti), ili (za posebno dizajnirane boje s trodimenzionalnim dekorativnim učinkom za koje karakterističan vrlo debeli sloj) metoda NF T 30 073 (ili ekvivalentna metoda). Za podloge koje se koriste za proizvodnju nijansiranih proizvoda koji nisu ocijenjeni u skladu s gore navedenim zahtjevima, podnositelj zahtjeva podnosi dokaz da je krajnji korisnik obaviješten da prije nanošenja proizvoda treba koristiti temeljni premaz i/ili potpremaz sive (ili druge odgovarajuće boje).

- (b) **Otpornost na vodu:** Lakovi, podni premazi i podne boje moraju biti otporni na vodu, kako je utvrđeno u normi ISO 2812-3, tako da nakon 24 sata izlaganja i 16 sati sušenja nema promjena u sjaju ili boji.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju prema metodi ISO2812-3 (Boje i lakovi – određivanje otpornosti na kapljevine – 3. dio: Metoda primjenom apsorpcijskog sredstva).

- (c) **Adhezija:** Zidne boje (isključujući prozirne temeljne premaze) moraju postići prolaznu ocjenu kod ispitivanja adhezije kidanjem prema metodi EN 24624 (ISO 4624), a podni premazi, podne boje i potpremazi za beton, drvo i metal moraju postići najmanje ocjenu 2 kod ispitivanja adhezije zarezivanjem mrežice prema metodi EN 2409. Kod ispitivanja prema metodi EN 24624, ako je kohezivna snaga podloge manja od adhezivne snage boje, smatra se da je ocjena prolazna, inače adhezivna snaga mora biti veća od 1,5 MPa što je dovoljno za prolaznu ocjenu.

Podnositelj zahtjeva ocjenjuje temeljni premaz i/ili završni premaz zasebno ili oba kao dio sustava (kad se sustav ispita, odnosi se na proizvode koji po mogućnosti nose europski znak za okoliš (uz izuzetak sustava za metalne površine)). Ako se ispituje samo završni premaz, ovo se smatra najgorim scenarijem što se tiče adhezije.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju prema metodi EN ISO 2409 ili metode EN 24624 (ISO 4624), prema potrebi.

- (d) **Abrazija:** Podni premazi i podne boje imaju abrazivnu otpornost koja ne prelazi gubitak mase od 70 mg nakon 1 000 ispitnih ciklusa uz opterećenje od 1 000 g i kotač CS10, u skladu s EN ISO 7784-2:2006.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju prema metodi EN ISO 7784-2:2006, koje pokazuje sukladnost s ovim kriterijem.

- (e) **Atmosfersko starenje:** Zidne završne boje i završne boje za drvo i metal, uključujući lakove, izlažu se umjetnom atmosferskom starenju u aparatu s fluorescentnim UV lampama i kondenzacijom ili raspršivanjem vode u skladu s 11507:2007. Zidne boje izlažu se ispitnim uvjetima 1 000 sati, završne boje za drvo i metal (uključujući lakove) izlažu se ispitnim uvjetima 500 sati. Ispitni uvjeti jesu: UVA 4h/60 °C + vlažnost 4h/50 °C.

Alternativno, završni premazi za drvo i lakovi za drvo mogu se izlagati atmosferskom starenju 500 sati u aparatu za ubrzano atmosfersko starenje QUV s cikličkim izlaganjem UV(A) zračenju i prskanju u skladu s normom EN 927-6.

Promjena u boji uzoraka izloženih atmosferskom starenju ne smije biti veća od  $\Delta E^* = 4$ , a smanjenje sjaja kod lakova ne smije biti veće od 30 % od početne vrijednosti. Sjaj se mjeri u skladu s normom ISO 2813. Kriterij za promjenu boje ne primjenjuje se na prozirne lakove i osnove.

Struganje se ispituje prema metodi EN ISO 4628-6:2007 na završnim zidnim premazima i završnim premazima za metal (prema potrebi) nakon što su uzorci bili izloženi atmosferskom starenju. Premazi kod tog ispitivanja trebaju postići rezultat 1,5 ili više (0,5 ili 1,0). U normi su ilustrirane reference.

Nakon izlaganja uzoraka atmosferskom starenju kod završnih zidnih premaza i premaza za drvo i metal ocjenjuju se tako isto sljedeći parametri:

- ljuštenje u skladu s normom ISO 4628-5:2003; gustoća ljušaka 2 ili manje, veličina ljušaka 2 ili manje,
- pucanje u skladu s normom ISO 4628-4:2003; količina raspuklina 2 ili manje, veličina raspuklina 3 ili manje,
- mjehuranje u skladu s normom ISO 4628-2:2003; gustoća mjehura 3 ili manje, veličina mjehura 3 ili manje.

Zbog velikog broja mogućih boja za nijansiranje, ova se ispitivanja ograničavaju na korištenu osnovnu boju.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima u skladu s normom ISO 11507:2007 prema navedenim parametrima ili s normom EN 927-6, ili s obje (prema potrebi). Osim toga, podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima u skladu s normama EN ISO 4628-2, 4, 5, 6, prema potrebi. Isto tako podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da je (prema potrebi) promjena boje premaza u okviru parametara navedenih u tom dokumentu.

- (f) **Propusnost na vodenu paru:** Ako se zahtijeva da boje za vanjske zidove i beton propuštaju zrak, te se boje svrstavaju u klasu II. (srednja propusnost na paru) ili u bolju klasu u skladu s ispitnom metodom EN ISO 7783-2. Zbog velikog broja mogućih boja za nijansiranje, ova se ispitivanja ograničavaju na osnovnu boju; ovaj se zahtjev ne primjenjuje na prozirne temeljne boje.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanjima uz primjenu metodologije u skladu s normom EN ISO 7783-2.

- (g) **Propusnost na tekuću vodu:** Ako se tvrdi da boje za vanjske zidove i beton odbijaju vodu i da su elastomerne, premaz se svrstava u klasu III. (niska propusnost na tekućine) u skladu s metodom DIN EN 1062-3:1999. Zbog velikog broja mogućih boja za nijansiranje ovaj se kriterij ograničava na ispitivanje osnovne boje. Sve ostale zidne boje svrstavaju se u klasu II. (srednja propusnost na tekućine) ili bolje u skladu s ispitnom metodom DIN EN 1062-3:1999.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanjima uz primjenu metodologije u skladu s normom DIN EN 1062-3:1999.

- (h) **Otpornost na gljivice:** Ako se zahtijeva da završni premazi za zidove budu otporni na gljivice, premaz dobiva ocjenu 2 ili bolju (manje od 10 % pokrivenosti gljivicama), kako je utvrđena metodom BS 3900:G6. Zbog velikog broja mogućih boja za nijansiranje, ovaj se kriterij ograničava na ispitivanje osnovne boje.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanjima uz primjenu metodologije BS 3900:G6.

- (i) **Premoštenje pukotina:** Ako se zahtijeva da boja za zidove (ili beton) ima elastomerna svojstva, svrstava se najmanje u klasu A1. pri 23 °C, u skladu s normom DIN EN 1062-7:2004. Zbog velikog broja mogućih boja za nijansiranje, ovaj se kriterij ograničava na ispitivanje osnovne boje.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanjima uz primjenu metodologije DIN EN 1062-7:2004.

- (j) **Otpornost na lužine:** Zidne boje i temeljni premazi ne smiju pokazivati nikakva vidljiva oštećenja ako su 24 sata izloženi 10 %-tnoj otopini NaOH prema metodi ISO 2812-4:2007. Ocjenjivanje se provodi nakon 24 sata sušenja.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanjima uz primjenu metodologije ISO 2812-4:2007.

## 8. Informacije za kupca

Sljedeće informacije navode se na pakiranju ili se prilažu uz pakiranje:

- uporaba, podloga i uvjeti uporabe za koju je proizvod namijenjen. To uključuje savjete o pripremnim radnjama itd., kao na primjer ispravna priprema podloge, savjeti u pogledu vanjske uporabe (prema potrebi), ili temperatura,
- preporuke za čišćenje alata i pravilno upravljanje otpadom (radi ograničenja onečišćavanja vode). Te preporuke se prilagođavaju vrsti proizvoda i području primjene te prema potrebi sadržavaju i piktograme,
- preporuke u pogledu uvjeta čuvanja proizvoda nakon otvaranja (radi ograničavanja količine krutog otpada), uključujući sigurnosne savjete, prema potrebi,
- za tamnije premaze za koje ne vrijedi kriterij 7.(a), daju se savjeti o primjeni odgovarajućeg temeljnog premaza ili osnovne boje (koji po mogućnosti nose europsku oznaku za okoliš),
- tekst u kojem se navodi da neiskorištena boja pri zbrinjavanju zahtijeva stručno rukovanje radi sigurnosti za okoliš i da se boja ne smije bacati s kućnim otpadom ili izliti. Savjete u pogledu zbrinjavanja i prikupljanja treba zatražiti od lokalnih tijela,
- preporuke o preventivnim zaštitnim mjerama za ličioca. Sljedeći (ili ekvivalentan) tekst navodi se na pakiranju ili se prilaže uz pakiranje:

„Više informacija o tome zašto je ovom proizvodu dodijeljen znak ‚Cvijet‘ kao znak za okoliš potražite na internetskoj stranici: <http://EZ.europa.eu/environment/ecolabel>.”

*Procjena i provjera:* prema potrebi se uz zahtjev prilaže uzorak ambalaže proizvoda, zajedno s odgovarajućom izjavom o ispunjavanju tih kriterija.

## 9. Informacije koje se navode na znaku za okoliš

Polje 2 znaka za okoliš sadrži sljedeći tekst:

- dobar učinak kod vanjske primjene,
- ograničeni sadržaj opasnih tvari,
- nizak sadržaj otapala.

*Procjena i provjera:* podnositelj zahtjeva dostavlja uzorak ambalaže proizvoda na kojem se vidi znak za okoliš, zajedno s izjavom o sukladnosti s ovim kriterijem.

---